

مدیریت در ورزش

دکتر کورش ویسی

(استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج)

دکتر محمد کشتی‌دار

(دانشیار دانشگاه بیرجند)

دکتر جعفر خوشبختی

(دانشیار دانشگاه بیرجند)

دکتر بهزاد ایزدی

(استادیار دانشگاه کردستان)

بامداد کتاب

مدیریت ریسک در ورزش

دکتر کورش ویسی - دکتر محمد کشتی‌دار - دکتر جعفر خوشبختی - دکتر بهزاد ایزدی

ویراستار: آرش ویسی

ویراستار ادبی و مصحح: محمدحسین سعیدی

صفحه‌آرایی: کیانقش (حسینی‌لر)

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قطع: وزیری - ۲۰۸ صفحه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۱۳۱-۳۴-۵

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فروست: ۲۵۲

ناشر همکار: نشر ورزش

قیمت: ۱۷۹۰۰ تومان

مرکز یخش و فروش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان نظری شرقی، شماره ۱۰۰

www.bamdadketab.com

bamdadketab@yahoo.com

تلفن: ۶۶۴۸۱۳۴۳-۵

نمابر: ۶۶۹۷۵۶۹۷

عنوان و نام پدیدآور : مدیریت ریسک در ورزش / تألیف کورش ویسی، [و دیگران].

مشخصات نشر : تهران: بامداد کتاب، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۲۰۸ص: مصور، جدول.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۸۱۳۱-۳۴-۵

وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا

یادداشت : تألیف کورش ویسی، محمد کشتی‌دار، جعفر خوشبختی، بهزاد ایزدی.

موضوع : ورزش — مدیریت ریسک

شناسه افزوده : ویسی، کورش

رده‌بندی کنگره : GV۷۱۳/م۳۴۵ ۱۳۹۴

رده‌بندی دیویی : ۷۹۶/۰۶۹

شماره کتابشناسی ملی : ۳۲۲۰۲۰۰

فهرست مطالب

مدیر ریسک مؤثر.....	۳۷	سخن ناشر.....	۷
فصل ۳: مدل‌های نظری مدیریت ریسک	۴۳	پیشگفتار.....	۸
مدل وندر اسمیسن (۱۹۹۰).....	۴۵	فصل ۱: تعاریف و مفاهیم مدیریت ریسک	۱۱
مدل باندیوپادهای و میکیتین (۱۹۹۹).....	۴۷	مدیریت ریسک.....	۱۶
مدل مدیریت ریسک هرونک و اسپنگلر.....	۴۸	تعاریف مربوط به ریسک و مدیریت ریسک.....	۱۷
مدل میکولیس و شاه (۲۰۰۰).....	۴۹	ریسک.....	۱۷
مدل کیسر.....	۵۱	خطر.....	۱۷
شناسایی ریسک.....	۵۱	مدیریت ریسک.....	۱۸
ارزیابی ریسک.....	۵۳	عملیات مدیریت ریسک.....	۱۹
طرز برخورد با ریسک.....	۵۳	کنترل جمعیت.....	۱۹
اجرا.....	۵۳	مدیریت جمعیت.....	۱۹
مدل کلمنت.....	۵۳	مدیریت بازی.....	۱۹
الف: شناسایی.....	۵۴	فصل ۲: اهداف و ضرورت مدیریت ریسک در	
ب: ارزیابی.....	۵۴	سازمان‌های ورزشی	۲۳
احتمال.....	۵۴	واکنش نسبت به ریسک.....	۲۷
شدت.....	۵۴	عوامل اثرگذار بر طرز تلقی نسبت به ریسک.....	۲۸
بزرگی.....	۵۵	چگونه شما شخصاً از مطالعه مدیریت	
ج: کنترل.....	۵۵	ریسک نفع خواهید برد؟.....	۲۹
مدل برلونجی.....	۵۵	مزایای مدیریت ریسک خوب.....	۲۹
۱- تجزیه و تحلیل ریسک.....	۵۶	اهداف مدیریت ریسک.....	۲۹
۲- آزمون تکنیک‌های مدیریت ریسک.....	۵۶	برنامه‌ریزی مدیریت ریسک.....	۳۰
۳- تکنیک‌ها، عملکردها.....	۵۶	شروع مدیریت ریسک.....	۳۱
۴- اجرای توصیه‌های مدیریت ریسک.....	۵۶	اهمیت مدیریت ریسک.....	۳۲
۵- ارزیابی و بهبود برنامه‌ها.....	۵۷	استخدام مدیر ریسک.....	۳۳
مدل هید و هورن.....	۵۷	اهمیت کارمندان آموزش‌دیده.....	۳۴
۱- شناسایی خسارات بالقوه.....	۵۷	اهمیت اسناد صحیح و مفصل.....	۳۴
۲- ارزیابی خسارات بالقوه.....	۵۸	اهمیت حمایت‌های سازمانی.....	۳۴
۳- انتخاب تکنیک مناسب.....	۵۹	اهمیت برنامه‌های مدیریت ریسک ویژه.....	۳۴
بودجه ریسک.....	۵۹	فرایند مدیریت ریسک.....	۳۵

۹۳.....	خردسلان.....	۶۱.....	۴- اجرا و اداره برنامه.....
۹۴.....	افراد ناتوان، مریض و آسیب دیده.....	۶۲.....	مدل مالرونی.....
۹۵.....	قربانیان حادثه و هجوم.....	۶۳.....	برخورد یا رفتار با ریسک.....
۹۵.....	گمشده ها.....	۶۳.....	شیوه های عملیاتی استاندارد.....
۹۵.....	الکلی ها.....	۶۴.....	فرآیندهای D.I.M آمون (۲۰۰۱).....
۹۵.....	هواداران و غیر هواداران.....	۶۴.....	مرحله اول : تدوین و توسعه.....
۹۶.....	مفهوم امنیت.....	۶۶.....	مرحله دوم: اجرای برنامه.....
۹۸.....	مدیریت جمعیت.....	۶۶.....	مرحله سوم : هدایت برنامه.....
۹۸.....	اجزای طرح.....	۶۸.....	مدل مدیریت ریسک تومالا و لیونگ.....
۱۰۰.....	عناصر کلیدی نظارت بر ازدحام جمعیت.....	۷۰.....	مدل مدیریت ریسک کاوالر و اسپیکل.....
۳.....	مرحله برای ارزیابی کافی و مناسب وجود دارد.....	۷۲.....	مدل مدیریت ریسک فراید.....
۱۰۳.....	ورزشگاه هایی که تمام تماشاچیان بایستی روی صندلی بنشینند.....	۷۳.....	رویکرد ECT.....
۱۰۴.....	برخی از عوامل خطرزا در استادیوم ها.....	۷۴.....	منابع ریسک در استادیوم ها.....
۱۰۴.....	پرهشنامه مدیریت ریسک در استادیوم ها.....	۷۴.....	مقایسه برنامه های مدیریت ریسک.....
فصل ۵ : مدیریت ریسک در مجموعه های ورزشی آبی.....	۸۱.....	فصل ۴ : مدیریت ریسک در فوتبال.....	۸۱.....
نقش مدیریت ریسک در کاهش دادخواهی امکانات تفریحی و ورزشی.....	۸۴.....	ضرورت و اهمیت.....	۸۴.....
عناصر اصلی برای موفقیت مدیریت ریسک عبارتند از.....	۸۵.....	استادیوم های فوتبال.....	۸۵.....
ارتباط بین مدیریت ریسک و ورزش های آبی.....	۸۶.....	از زمین های خاکی تا استادیوم ها.....	۸۶.....
فرآیند مدیریت ریسک.....	۸۶.....	استادیوم های معاصر.....	۸۶.....
مدیر ریسک.....	۸۷.....	تماشاگران.....	۸۷.....
ضرورت مدیریت ریسک در مجموعه های آبی.....	۸۷.....	صاحبان یا کارگردانان استادیوم.....	۸۷.....
مدیریت و دادخواهی در اماکن تفریحی و ورزشی استخرها.....	۸۸.....	شرکت کنندگان.....	۸۸.....
	۸۹.....	محیط.....	۸۹.....
	۹۰.....	امنیت و سلامت.....	۹۰.....
	۹۰.....	سطوح قابل قبول ریسک در ورزش ها.....	۹۰.....
	۹۱.....	امکانات ورزشی.....	۹۱.....
	۹۱.....	برنامه های ورزشی دانشگاهی.....	۹۱.....
	۹۲.....	مربیان.....	۹۲.....
	۹۲.....	جداسازی.....	۹۲.....
	۹۳.....	ارزیابی ریسک در مدیریت کنترل جمعیت.....	۹۳.....
	۹۳.....	جمعیت کیست؟.....	۹۳.....

دودهای منتشره در فضا.....	۱۵۲
کیفیت هوا در سالن‌های سرپوشیده.....	۱۵۲
عوامل تأثیرگذار بر کیفیت هوا.....	۱۵۲
عامل‌های بیرون از ساختمان.....	۱۵۳
راه‌هایی برای بهبود کیفیت هوا.....	۱۵۳
رایج‌ترین تهدیدات و خطرات.....	۱۵۴
آفت‌کش‌ها و موادی نظیر آن‌ها.....	۱۵۴
آلودگی آب.....	۱۵۴
اشعه ماورای بنفش.....	۱۵۵
بهداشت اماکن.....	۱۵۶
پیشنهادات.....	۱۵۸
کمک‌های اولیه.....	۱۵۸
بیماری‌های شایع (قارچ پا).....	۱۶۰
علائم بیماری.....	۱۶۱
طریقه سرایت.....	۱۶۱
پیشگیری.....	۱۶۱
بیماری‌های شایع (زگیل).....	۱۶۲
طریقه سرایت.....	۱۶۲
پیشگیری.....	۱۶۲
فصل ۷: تحقیقات انجام گرفته در مدیریت	
ریسک.....	۱۶۹
تحقیق در مدیریت ریسک برنامه‌ریزی شده.....	۱۷۱
تحقیقات داخلی.....	۱۷۱
تحقیقات خارجی.....	۱۷۳
پیوست «الف».....	۱۷۹
دستورالعمل.....	۱۷۹
روش جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل.....	۱۸۸
روایی و پایایی پرسشنامه مدیریت ریسک.....	۱۸۸
پیوست «ب».....	۱۸۹
پرسشنامه اطلاعات فردی.....	۱۹۲
پرسشنامه مدیریت ریسک در استادیوم‌ها.....	۱۹۲

پرسشنامه مدیریت ریسک در مجموعه‌های	آبی.....	۱۲۸
فصل ۶: مدیریت ایمنی در ورزش.....		۱۳۳
ایمنی.....	۱۳۵	
فرآیند ایمنی ساختمان‌ها.....	۱۳۶	
ایمنی تأسیسات و تجهیزات ورزشی و	استفاده‌کنندگان.....	۱۳۶
طرح جامع مدیریت ایمنی و کنترل خطرات.....	۱۳۹	
روش‌های پیشگیری و کنترل حوادث.....	۱۳۹	
دستورالعمل حفظ ایمنی عمومی.....	۱۴۰	
برنامه‌ریزی برای استفاده‌های ویژه.....	۱۴۱	
بازدید و بررسی.....	۱۴۲	
۱- بازدید از وسایل شخصی ورزشکار.....	۱۴۳	
۲- بازدید از وسایل عمومی ورزش.....	۱۴۳	
نحوه بازدید.....	۱۴۴	
نکات مهم در بازدید.....	۱۴۴	
برخی از مسئولیت‌های قانونی.....	۱۴۵	
مسئولیت کیفری و مسئولیت مدنی.....	۱۴۵	
جرایم و ارکان آن.....	۱۴۶	
رکن مادی.....	۱۴۶	
رکن معنوی.....	۱۴۷	
عنصر سوءنیت.....	۱۴۷	
تقصیر یا کوتاهی.....	۱۴۸	
در نظر گرفتن ریسک.....	۱۴۹	
مصونیت یا اختراز از مسئولیت.....	۱۴۹	
مدیریت ریسک و بیمه.....	۱۵۰	
قراردادها.....	۱۵۱	
قانون معلولیت در آمریکا (ADA).....	۱۵۱	
اولویت‌بندی در قانون معلولیت آمریکا.....	۱۵۱	
راه‌حل‌های عملی و کم‌خرج برای ADA.....	۱۵۱	
رایج‌ترین تهدیدات و خطرات.....	۱۵۲	

ویژگی‌های شخصیتی و عمومی..... ۱۹۹

پیوست < د >..... ۲۰۰

نمونه‌ای از قرارداد اغذیه‌فروشی در اماکن..... ۲۰۰

منابع و مأخذ..... ۲۰۳

روایی..... ۱۹۲

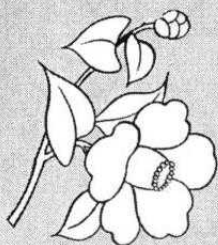
پایایی..... ۱۹۳

پیوست < ج >..... ۱۹۴

پرسشنامه عملیات مدیریت ریسک در

استخرها..... ۱۹۴

www.ketab.ir

سخن ناشر

پیشگام و ماندگار در پیوند ورزش با دانش

سپاس و آفرین ایزد جهان آفرین راست. آن که اختران رخشان به پرتو روشنی و پاکی او تابنده‌اند و چرخ گردون به خواست و فرمان او پاینده. آفریننده‌ای که پرستیدن اوست سزاوار. دهنده‌ای که خواستن جز از او نیست خوش گوار.

و خداوند را شاکریم که توفیق ارائه خدمات فرهنگی آموزشی در گستره فرهنگ میهن اسلامی را به ما ارزانی داشت و از برکت این منت بی‌انتها توانستیم با نشر آثار متعدد در حیطه علوم ورزشی و تربیت بدنی انتقال تجارب علمی و آموزشی دانشمندان و سایر اساتید و همکاران گرامی را به آحاد جامعه و تمام نقاط کشور فراهم کنیم.

استقبال کم‌نظیر اساتید و دانشجویان و ورزش‌دوستان از آثار ارائه‌شده نه تنها موجب غرور گردید بلکه رسالت ما را در قبال جامعه ورزش کشور سنگین‌تر کرد و ما را بر آن داشت تا با گام‌های مستحکم در راه نشر آثار غنی و ارائه کتاب‌هایی با قیمت مناسب و کیفیت بالا در مسیر اهداف خود به پیش بردیم.

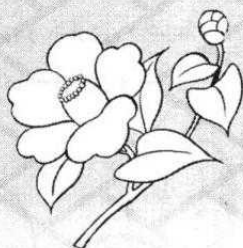
و خشنودیم که قدم‌های اولیه را با استواری هر چه تمام‌تر در طریق نشر آثار برگزیده برداشته‌ایم و اعتقاد به خشنودی خداوند از اعمال و کردارمان داریم.

در این راستا و به منظور دستیابی به اهداف، تمامی توان خود را به کار گرفته‌ایم تا با کمک نیروهای متخصص و ماهر کتاب‌هایی منتشر نماییم که از نظر محتوای علمی غنی بود و نیاز جامعه ورزش کشور را برطرف سازد؛ و این میسر نمی‌گردد مگر با تلاش بی‌وقفه و خستگی‌ناپذیر واحدهای مختلف این انتشارات.

موفقیت این انتشارات بدون همفکری و همیاری صاحب‌نظران فن و دست‌اندرکاران دانش تربیت بدنی و علوم ورزشی میسر نمی‌گردد؛ لذا از پیشنهادات و انتقادهای سازنده شما استقبال می‌نماییم و به دیده منت داریم که در این راه، یار و همگام ما باشید.

مهدی صادقی

پاییز ۹۴

پیشگفتار

خداوند یکتا را سپاسگزاریم که به ما توفیق داد تا این مجموعه را تقدیم علاقه‌مندان کنیم. مجموعه‌ای که هدف اصلی آن برآوردن نیاز دانشجویان، کارشناسان، کارشناسان ارشد و متخصصان رشته مدیریت ورزشی است. نویسندگان با برخوردار شدن از تجارب کاری اساتید اهل فن، استادان فرهیخته، سایت‌های دانشگاه‌های معتبر در زمینه مدیریت ریسک، کتاب‌ها، مجلات علمی و ... سعی کرده‌اند کتابی را تدوین کرده که نابرابری فرصت‌ها را تا حدی جبران کنند و خوانندگان گرامی را از منابع بسیاری بی‌نیاز کنند. باینکه مدیریت ریسک در ورزش کشورمان در مراحل آغازین است و هنوز فرهنگ آن به‌طور کامل جا نیافتاده است و نبود منبعی در این مقوله بر آن شدیم تا کمبود علمی در این زمینه را جبران کنیم. لازم به ذکر است که در این رشته چون جنبه هنری آن زیاد است تعاریف، تفسیر و تغییرات متفاوتی وجود دارد.

بیشتر فعالیت‌های ورزشی معمولاً با سطوحی از ریسک درگیر هستند، حتی وقتی که پیشگیری‌های معقول به اجرا درمی‌آیند. بنابراین بر مدیران ورزشی لازم است که ریسک‌های بالقوه در داخل محیط‌های ورزشی را شناسایی کرده و اقدامات مناسب را برای کنترل آن‌ها انجام دهند. دست یافتن به این امر از طریق فرایند مدیریت ریسک امری ممکن است. فرایند مدیریت ریسک را می‌توان همانند بخشی از سیستم مدیریتی در داخل بخش اوقات فراغت و ورزش به کاربرد. این فرایند قادر است عوامل ریسک که ممکن است منجر به صدمه و آسیب شوند را شناسایی کرده و سطوح ریسک در داخل فعالیت‌ها را تخمین و ارزیابی کند. کاهش صدمات قابل پیش‌بینی در ورزش‌ها اخیراً از توجه قابل‌ملاحظه‌ای برخوردار شده است. این امر تائیدآمیزی به خاطر افزایش دادخواهی‌ها از غفلت معلمان، مربیان، سازمان‌های تفریحی و دیگر رهبران برنامه‌های ورزشی و تفریحی است.

مدیریت ریسک روشی برای شناسایی خطرات و توسعه و انجام برنامه‌های محافظت سازمان و جلوگیری از خسارات و ضرر است. ریسک بخش ذاتی کسب‌وکارها و زندگی اجتماعی است. روابط بازار پویا موجب افزایش عدم اطمینان محیط برای کار سازمان‌های عمومی و تجاری شده است. مدیریت ریسک فرایند مداومی است که وابستگی مستقیم با تغییرات داخلی و خارجی محیط سازمان دارد. در حقیقت دگرگونی‌های محیط نیازمند توجه مداوم و مستمر برای شناسایی و کنترل

ریسک‌ها است. وندر اسمیسن^۱ در سال ۱۹۹۰ بیان کرده است که تغییر در حوزه مسئولیت‌ها سبب افزایش علاقه در مدیریت ریسک شده است. نتیجتاً مدیران ورزشی بررسی استراتژی‌های جدید را برای انتقال، کاهش یا حذف این ریسک‌ها شروع می‌کنند. در میان مسئولیت‌های جدید این مسئولیت که مدیر ورزشی باید امکانات مطمئن و تجهیزات امنی را برای شرکت‌کنندگان، کارکنان و تماشاگران بدون هیچ‌گونه آسیب و صدمه‌ای فراهم آورد وجود دارد.

ضرورت حفاظت از سلامت بدنی، اموال و دارایی‌های ارزشمند سازمان‌ها در دنیای پیچیده و به‌سرعت در حال تغییر امروز، روز به روز بر اهمیت این شاخه نوین مدیریتی افزوده و می‌افزاید به‌طوری‌که صرف‌نظر از کتابت صدها عنوان کتاب در این زمینه، کمتر سازمانی را در دنیای پیشرفته امروز می‌توان یافت که از این ابزار مدیریتی در ساختار سازمانی خود بی‌بهره باشد. مروری بر وضعیت کشور خودمان از لحاظ کتاب‌های تألیف شده یا ترجمه‌شده در این زمینه، نشان می‌دهد که عکس مطالب فوق صادق است به‌طوری‌که به‌رغم گذشت نیم‌قرن از انتشار اولین کتاب‌ها در این زمینه، تاکنون دانشگاه‌های کشور به ترجمه، تألیف و یا تحقیقی در این زمینه مجهز نشده‌اند که به طبع نمی‌توان انتظار داشت که جایی برای این رشته با ارزش در نمودار سازمانی کشور وجود داشته باشد.

در پایان ضمن پوزش از وجود کاستی‌ها و نقص‌ها در کتاب حاضر از همه اساتید، دانشجویان و کلیه کسانی که به‌نوعی مطالعه این کتاب را برگزیده‌اند، تقاضا می‌کنیم که با ارائه نقطه نظرات خود، ما را در بهبود و تکمیل این مجموعه یاری‌رسان باشند، انشاء الله.

دکتر کورش ویسی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

1- Vander smissen, B